

دستور جلسه شماره (۲)
عنوان: بررسی مشکلات تولید و زیرساخت حوزه اقتصاد دیجیتال (با تاکید بر اجرای مواد قانونی مرتبط در برنامه هفتم پیشرفت و سند راهبردی ج.ا. ایران در فضای مجازی)
مرجع طرح موضوع: کمیسیون فناوری اطلاعات و ارتباطات اتاق ایران و تشکل‌های تخصصی حوزه اقتصاد دیجیتال
تاریخ برگزاری جلسه: روز یکشنبه ۱۴۰۴/۱۰/۰۷، ساعت ۱۰ الی ۱۲
تعداد صفحات دستور جلسه: ۲
شرح موضوع: اقتصاد دیجیتال سه لایه دارد که اگرچه با هم تفاوت‌هایی دارند ولی رشد هر لایه منوط به رشد دو لایه دیگر است. به همین دلیل برای بررسی وضعیت کسب‌وکارهای دیجیتال از اهمیت خاصی برخوردار است. این سه لایه عبارتند از: لایه اول: در لایه اول کسب‌وکارهایی نظیر اپراتورهای تلفن همراه، شرکت‌های تامین‌کننده تجهیزات و سخت‌افزار، شرکت‌های رایانش ابری یا هوش مصنوعی همه بازیگران صنعت دیجیتال هستند که زیرساخت لازم برای فعالیت در آن را فراهم می‌کنند. لایه دوم: کسب‌وکارهایی هستند که به صنایع دیگر کمک می‌کنند از مزایای صنعت دیجیتال بهره‌مند شوند. شرکت‌های تولیدکننده نرم‌افزار یا تامین‌کنندگان راهکارهای هوشمند برای شرکت‌های مختلف در صنایع دیگر از معدن و خودرو گرفته تا بانکداری و سلامت همه در این لایه قرار می‌گیرند. این کسب‌وکارها الگوی کسب‌وکار جدیدی خلق نمی‌کنند اما به شرکت‌های سنتی کمک می‌کنند با مزایای صنعت دیجیتال کارایی و عملکرد بهتری داشته باشند. لایه سوم: شرکت‌هایی هستند که الگوی کسب‌وکار جدیدی دارند که به واسطه قابلیت‌های دیجیتال ممکن شده است. همه کسب‌وکارهای آنلاین و اغلب استارت‌آپ‌ها در این لایه قرار می‌گیرند. کسب‌وکارهای این لایه سرویس‌هایی ارائه می‌دهند که اگر زیرساخت‌های دیجیتال وجود نداشت اساساً قابل عرضه نبود. مثلاً دیجی‌کالا یا دیوار یا اسنپ کسب‌وکارهای جدیدی هستند که اگر اینترنت و گوشی‌های هوشمند نبودند اینها هم وجود نداشتند. سه لایه بالا در کنار هم صنعت دیجیتال را می‌سازند و به تبع آن اقتصاد دیجیتال را شکل می‌دهند، و رونق هر لایه هم به رشد صنعت دیجیتال کمک می‌کند و هم روی رشد لایه‌های دیگر سرریز دارد. لایه اول ماهیت زیرساختی دارد و توسعه آن پیش‌نیاز رشد دو لایه دیگر است. از طرف دیگر اگر لایه دوم و سوم بزرگ نشوند توجیه سرمایه‌گذاری در لایه اول کم می‌شود. به عنوان مثال رشد استارت‌آپ‌ها و کسب‌وکارهای آنلاین باعث می‌شود که اپراتورهای تلفن همراه درآمد بیشتری از محل فروش پهنای باند داشته باشند و بتوانند سرمایه‌گذاری بیشتری هم روی زیرساخت‌های خود کنند. همین تاثیر را شرکت‌های نرم‌افزاری بر روی توسعه زیرساخت‌های سخت‌افزاری دارند. هر چقدر شرکت‌های بیشتری به سمت مکانیزه کردن فرآیندهای خود بروند و از نرم‌افزارهای سازمانی بیشتری استفاده کنند نیاز آنها به کامپیوتر و تجهیزات سخت‌افزاری هم بیشتر می‌شود. خلاصه اینکه در بلندمدت این سه لایه نمی‌توانند منفک از هم رشد کنند، به‌خصوص در ایران که به واسطه تحریم‌ها عملاً دسترسی به بازارهای خارجی وجود ندارد و همه تعاملات در فضای ایزوله ایران رخ می‌دهد. طی کارگروه اول در مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۳۰ توسط دبیرخانه شورای گفتگو با فعالین بخش خصوصی حوزه اقتصاد دیجیتال و کمیسیون فناوری اتاق ایران، مشکلات این بخش از نگاه بخش خصوصی در حوزه ۱- تولید زیرساخت و ۲- موضوع شبکه، طبقه بندی می‌شود:

الف) مشکلات مربوط به تولید و تجهیز زیرساخت

۱. عدم توجه به تولید داخلی محصولات حوزه زیرساخت و واردات محصولاتی که تولید داخل دارد
۲. عدم تعیین عمق ساخت داخل به تفکیک محصولات
۳. عدم شفافیت در ارائه مجوز تولید محصولات و فعالیت شرکت‌ها
۴. مشکلات ارزیابی محصولات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری در آزمایشگاه‌های تأیید تجهیزات و طولانی بودن فرایند ارزیابی در آزمایشگاه‌ها
۵. مشکل زیرساخت جهت تولید متناسب با شرکت‌های ارائه دهنده فناوری و عدم ورود تکنولوژی ساخت
۶. واگذاری پروژه‌های کلان در حوزه تولیدات زیرساخت به نهادهای عمومی و شهرداری‌ها

ب) مشکلات مربوط به شبکه

۱. اختلالات و محدود شدن اینترنت و پایین آمدن کیفیت اینترنت کشور و نبود اینترنت پرسرعت پایدار
۲. دسترسی آزاد به اینترنت و مشکلات فیلترینگ جهت به‌روزرسانی تجهیزات سخت‌افزاری و محصولات نرم‌افزاری و محدودیت‌ها در بخش تولیدات نرم‌افزاری

حال با توجه به موارد فوق الذکر و با عنایت به و ماده ۶۶-بند ب و پ از فصل ۱۳ قانون برنامه هفتم پیشرفت، همچنین اقدامات کلان سند راهبردی جمهوری اسلامی در فضای مجازی یکسری از اقدامات به دستگاه‌های اجرایی تکلیف شده که با اجرای این اقدامات پیش‌بینی می‌شود که مسائل و مشکلات بخش خصوص در حوزه تولید و زیرساخت، تاحدی رفع شود.

قوانین و مصوبات مربوطه با موضوع:

۱. ماده ۶۶، بند ب و پ^۱ از فصل ۱۳ قانون برنامه هفتم پیشرفت در حوزه تولید بخش نرم‌افزار و سخت‌افزار
۲. اقدامات کلان سند راهبردی جمهوری اسلامی در فضای مجازی
۳. ماده ۳ بند الف قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی^۲

پیشنهادهای:

۱. اجرای اثربخش ماده ۶۶، بند ب و پ از فصل ۱۳ قانون برنامه هفتم پیشرفت در حوزه تولید بخش نرم‌افزار و سخت‌افزار
۲. اجرای اثربخش ماده ۳ بند الف قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی
۳. صدور الکترونیکی مجوزهای درخواستی، شفافیت در ارائه مجوزهای تأیید محور و رعایت سقف زمانی صدور مجوزها
۴. لزوم گسترش استانداردها در تولیدات بخش زیرساخت و استانداردسازی تخصصی تجهیزات حوزه فناوری اطلاعات بومی
۵. توسعه آزمایشگاه‌های تأیید نمونه بخش ICT
۶. ارتقای زیرساخت جهت تولید متناسب با شرکت‌های ارائه دهنده فناوری و انتقال تکنولوژی

^۱ بند ب: به منظور استفاده حداکثری از ظرفیت‌های زیرساختی کاروران مخابراتی و توسعه شبکه دسترسی نهایی اینترنت پهن باند ثابت مبتنی بر تار (فیبر) نوری، صندوق توسعه شبکه تار (فیبر) نوری تأسیس می‌شود.

بند پ: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است با مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی از طریق سازمان توسعه‌ای زیرمجموعه خود نسبت به تأمین زیرساخت‌های لازم برای توسعه اقتصاد رقومی (دیجیتال)، اعم از ارتباطی و اطلاعاتی (ابری) و ذخیره‌سازی و پردازش سریع برای حضور و رقابت در بازارهای داخلی و بین‌المللی، اقدام نماید.

^۲ ماده ۳- به منظور رعایت این قانون در برگزاری مناقصات، موارد زیر لازم الاجرا است:

الف- از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، خرید انواع کالا و خدمت به هر طریق از جمله برگزاری مناقصه، یا ترك تشریفات و عدم الزام به تشریفات توسط دستگاه‌های موضوع ماده (۱) قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی، بدون رعایت این قانون ممنوع است.